

Hlas

Nového Mesta

ROČNÍK XXXI. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-NOVÉ MESTO, OKTÓBER/2021

Aké podmienky kladieme developerovi pre zbúranie Istropolisu

Viac tried pre školákov i škôlkarov

Na Pionierskej vzniká moderné multifunkčné športovisko

Citius, altius, fortius

Milí Novomešťania,

olympijské heslo „Rýchlejšie, vyššie, silnejšie“ navrhol barón Pierre de Coubertin v roku 1894 pri založení Medzinárodného olympijského výboru. Zdá sa mi, že oproti nemenej známemu heslu „Nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa“ vyjadruje dynamického športového ducha o kus výstižnejšie. Veď zúročiť tvrdú drinu a niekoľkoročnú prípravu je túžbou každého športovca a jeho tímu.

Prečo o tom hovorím? Aj keď mestská časť musí fungovať na základe iných princípov, zdá sa mi, že má s olympijským hnutím čosi spoločného.

V zložitom pandemickom roku sme organizovali testovanie, hľadali sponzorov na zaplataenie kvalitných rúšok, respirátorov a dezinfekcií pre ľudí a následne ich s dobrovoľníkmi roznášali do domácností. Seniorom aj ľuďom, ktorí potrebovali pomôcť, sme zas zabezpečovali potraviny a hygienické potreby, neskôr školám a škôlkam dezinfekcie a prístroje na čistenie vzduchu. Nebolo jasné, ako na tom budeme s peniazmi, veľa projektov opráv a rekonštrukcií bolo zastavených či odložených.

A tak dnes v Novom Meste chceme nielen dohnať minulé roky, ale byť ešte rýchlejší, urobiť ešte viac. Napokon, stále počúvame o tretej vlne pandémie. Preto pracujeme súčasne na mimoriadnom počte 40 projektov. Symbolické je, že mnohé z nich sa týkajú práve športu a obnovy zariadení na podporu zdravia a pohybu.

Športový areál na Pionierskej pamätá veľa. Mám radosť, že sa do jeho povrchu konečne zahryzli stavebné mechanizmy, aby tu o pár mesiacov vzniklo moderné multifunkčné ihrisko. Rovnako dôležité sú projekty, ktorými vytvárame lepšie podmienky pre vyučovanie našej najmladšej generácie a nové miesta v materských školách, zvyšujeme bezpečnosť komunikácií, budujeme parkovacie miesta či podporujeme kultúru. Za každou takouto investíciou sú mesiace (i roky) príprav a neúnavnej práce, za ktorú by som svojim kolegom aj touto cestou rád poďakoval.

Prajem vám príjemné čítanie!

Rudolf Kusý

Z obsahu čísla:

Z lesoparku zmizne ruina reštaurácie str. 8

35 rokov pôsobenia ŠKOLAK klubu str. 12

Umenie zostať vitálny na staré kolená str. 14

Prvý úsek konskej železnice ožil v roku 1840 str. 16

Dve jubileá Juraja Sarvaša str. 18

Stredisko kultúry opäť otvorené! str. 19

Obálka:

Zdá sa, že beh prospieva nielen zdraviu, ale aj kráse Vít'azky Novomestského behu 2021 na snímke Jany Plevovej

Vydáva Mestská časť Bratislava-Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk/casopis/
Mesačník, dátum vydania 1. 10. 2021,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
členovia: Mgr. Branislav Filipovič, MBA,
Ing. Libor Gašpírik, JUDr. Tomáš Korček, PhD.,
Vladimír Volf, Mgr. Peter Weiss, Ing. Jana Škutková,
Mgr. Marek Tettinger,

tajomník: Mgr. Ján Borčín.

Jazyková úprava: Mgr. Zuzana Ščibranyová.

Grafická úprava: Martin Lovas.

Tlač: Komárňanské tlačiarne spol. s r. o.
Náklad: 24 200 výtlačkov. Číslo 10/2021.
ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Úsmev je výsadou človeka

Prvý október má pod patronátom až štyri významné dni – má čo robiť. Pozoruhodný je najmä jeden z nich: Svetový deň úsmevu. Lebo úsmev, to vám je celkom zvláštna hodnota, iná než čokolovka, s čím by ste ju chceli porovnávať. Stačí máličko, zamračíte sa a úsmev zmizne. Je vôbec skutočný? Je. Musí byť. U ľudí dokáže predať úžasné veci. Uvoľní napätie. Zazenie obavy. Vyvolá sympatie, ohotu vyhovieť... Ak je, pravda, skutočne úprimný a láskavý. Obchodníci, ktorí vedú svojich predavačov k usmievavej obsluhu, vedia, čo robia. Najmä tí, čo začuli, ako sa cudzinci tu a tam sťažujú na nevrých či smutných Slovákov. Žeby sme si úsmev nechávali len pre najbližších?

Čo bude s Istropolisom?

Vlastník, spoločnosť Immacap, pred časom požiadala o zbúranie starého Istropolisu. Zároveň doložila súhlasné stanovisko všetkých dotknutých orgánov. Mestský úrad ochrany pamiatok konštatoval, že budova Istropolisu nie je vedená v zozname pamiatok a nevzťahuje sa na ňu žiadna špeciálna ochrana. Istropolis je síce zaradený na zoznam pamätihodností, ale podľa pamiatkarov štatút pamätihodnosti nemá takú váhu a nemôže byť použitý pri zasahovaní do práv majiteľa stavby.

Stavebný úrad má v takom prípade len jednu možnosť – vydať búracie povolenie. Hlavný problém je však v tom, čo sa na Trnavskom mýte postaví. Či tu budú len byty, hotel, administratíva a obchody, alebo bude investor rešpektovať to, o čom hovoríme od začiatku. **Žiadame postaviť nový Istropolis.** A nový Istropolis pre nás nie je ani administratívna budova, ani množstvo bezúčelných priestorov, ale miesto, kde môže byť kultúra. Čiže zachovanie alebo obnova veľkej sály, srdca Istropolisu. A nechcem počúvať o tom, že stavba bola postavená ako Dom Revolučného odborového hnutia na zjazdy strany, odborov či pionierov. To je minulosť.

Srdce Istropolisu nesmie zmiznúť

Z pozície stavebného úradu nemáme zákonné páky dávať takéto požiadavky. Ale ako Novomešťan – človek, ktorý tu žije od narodenia, rovnako ako jeho rodičia – a ako starosta musím v mene obyvateľov Nového Mesta žiadať, aby Istropolis nezmlzol bez náhrady. A keď hovorím o Istropolise, myslím jeho srdce – najväčšiu sálu na Slovensku s viac než 1150 sedadlami.

Vlastník Istropolisu už predstavil svoju víziu, ktorá vyšla z architektonickej súťaže. Nový Istropolis je väčší, podobá sa na ten dnešný a jeho súčasťou je aj obnova verejných priestorov. Tak, aby sa Trnavské mýto stalo ďalším centrom, ktoré bude priťahovať ľudí, miestom stretnutí a priestorom

Starý Istropolis nesmie zmiznúť bez náhrady

pre oddych, kultúru aj zábavu. Ale kde máme garanciu, že sa tak stane?

Chceme veľa?

Už som sa naučil, že pekné obrázky a sľuby tu majú pramalú váhu. Takto v Bratislave bez náhrady zaniklo PKO, ale napríklad aj neďaleký cyklistický štadión.

My sme ešte predtým, než odbory Istropolisu predali, verejne povedali, že nesmie zmiznúť bez náhrady.

Nemyslím si, že chceme veľa.

Je tak veľa požiadavka zachovať alebo vybudovať srdce Istropolisu, teda najväčšiu sálu?

Je tak veľa žiadať zachovanie mramoru a kultúrnych artefaktov?

Je tak veľa požadovať verejný park, zachovanie hodnotných stromov a novú škôlku?

Je tak veľa žiadať, aby sa myslelo aj na okolitých obyvateľov?

V médiách sa objavili dohady, že zo strany investora mohlo dôjsť ku zničeniu niektorých umeleckých diel. Hovoríme o nádhernej vitráži od grafika a maliara Milana Dobeša, keramickom reliéfe od Juraja Martha či Zverokruhu od Imricha Vaneka.

Preto sme požiadali vlastníka, aby nám

umožnil kontrolu ich stavu. Som rád, že sa nepotvrdili šumy. Naopak, všetky artefakty boli starostlivo zabalené a uskladnené profesionálnou firmou, ktorá sa špecializuje na prácu s pamiatkami.

Zmluva aj so sankciami

Investor avizoval, že je pripravený akceptovať požiadavky samosprávy. A hovorí, že jeho vízia spĺňa naše požiadavky.

Pristúpiť k podpisu zmluvy **so sankciami** však odmieta.

Štát pred časom prisľúbil podporu pre vznik Národného kultúrneho a kongresového centra až do výšky 60 miliónov eur. Onedlho by mala vláda rozhodovať o tom, kde v Bratislave bude centrum štát. V hre je aj Nový Istropolis od spoločnosti Immacap. Ale nás sa predsa nemôže týkať, či a koľko peňazí napokon štát schváli. Chápem, že ak bude dotácia, postaví sa nádherné centrum kultúry. Ale ak dotácia nebude, investor musí splniť požiadavky, ktoré opakujeme znova a znova a nie sú pre nikoho prekvapením.

Je hranica, za ktorú nemôžem ustúpiť. Ak investor nebude súhlasiť so škôlkou, budem to rešpektovať. Postavíme ju inde. Ale všetky ostatné požiadavky sú normálne a reálne. Stavebný úrad a naše zákony stavajú starostov do pozície úradníkov – podpisovačov. Veľakrát podpisujeme aj rozhodnutia, s ktorými nesúhlasíme, lebo tak je to podľa platného zákona. Ale napriek tomu, čo som si minulý rok zažil, nemôžem ustúpiť. Toto nie je nejaká bytovka, ktorá je priveľká a nezapadá do prostredia. Tu hovoríme o bytí či nebytí kultúry. A o budúcnosti Trnavského mýta, ktoré sa môže stať miestom stretnutí, prechádzok či komunitného života.

Rudolf Kusý

Bude Nový Istropolis vyzerat takto?
Vizualizácia Immacap

O vianočný príspevok treba požiadať do 15. novembra 2021

Aj tento rok poskytne mestská časť svojim obyvateľom v ťažkej sociálnej situácii jednorazovú finančnú výpomoc k vianočným sviatkom. Príspevok môžu získať rodiny s deťmi, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, rodiny, ktoré majú deti zverenú do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, a obyvatelia určení podľa Zásad poskytovania finančných výpomocí obyvateľom mestskej časti Bratislava-Nové Mesto. Po požiadaní môžu túto výpomoc získať obyvatelia, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, ako aj osamelí dôchod-

covia s nízkym dôchodkom. Žiadosť o vianočný príspevok sa podáva na Miestnom úrade Bratislava-Nové Mesto na Junáckej ul. č. 1, kde dostanete príslušné tlačivo, prípadne získate viac informácií (tel. 02/49 253 529).

K žiadosti je potrebné doložiť nasledujúce doklady:

Obyvatelia, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, doložia potvrdenie z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Vazovova 7/A, Bratislava o poberaní tejto pomoci.

Osamelí dôchodcovia predložia doklad o výške dôchodku na rok 2021. Hranica dôchodku na poskytnutie výpomoci v roku 2021 je určená do výšky 436,12 eur, čo je dvojnásobok životného minima.

Úradné hodiny sú v pondelok a v stredu od 8. do 12. h a od 13. do 17. h, v piatok od 8. do 12. h. Žiadosti je potrebné podať najneskôr **do 15. novembra 2021**. Tlačivá žiadostí sú zverejnené aj na stránke <http://www.banm.sk/>, sociálne príspevky, bod 6.

(soc)

Zmena vo vedení EKO-podniku

Novomestský EKO-podnik verejno-prospešných prác bude mať nové vedenie. Po tom, čo koncom augusta odstúpil z funkcie riaditeľ Vladimír Mikuš, pripravuje mestská časť výberové konanie na jeho nástupcu. Exriaditeľa podniku obvinila polícia z prijatia úplatku, k skutku sa priznal. „Bolo to moje osobné zlyhanie, úprimne to ľutujem,“ povedal. Podľa generálnej prokuratúry žiadal

„úplatok za to, že nevykoná úkony smerujúce k ukončeniu prenájmu parkoviska, ktoré má prenajaté súkromná spoločnosť“.

EKO-podnik je samostatný právny subjekt a jeho riaditeľ je volený poslancami v miestnom zastupiteľstve. Zastupiteľstvo zároveň schvaľuje plán kontrolnej činnosti miestneho kontrolóra o tom, kde sa vykoná kontrola hospodárenia

rozpočtových a príspevkových organizácií mestskej časti. Miestny úrad v reakcii na tieto udalosti plánuje skontrolovať zmluvy a objednávky tovarov a služieb, ktoré EKO-podnik v poslednom období uzavrel. Úrad taktiež do vymenovania nového riaditeľa personálne zabezpečil dočasné riadenie podniku.

(red)

Miestni poslanci sa predstavujú

Mgr. Ing. Katarína Šebejová, PhD.

Vážim si dôveru, ktorú mi obyvatelia opakovane prejavili vo voľbách. Mojou ambíciou je pomáhať ľuďom, zmysluplne rozvíjať našu mestskú časť a mať z toho dobrý pocit.

Ten je silný, keď pridáme nájomný byt. Naposledy pani učiteľke s dvoma synmi. Deti sú obrovskou motiváciou pre rodičov a som si istá, že takto z nich vyrastú osožní ľudia. Preto sú obecné nájomné byty nadmieru potrebné. Žiaľ, vedenie mestskej časti presadilo ich predaj a sociálna oblasť je v úzadí. Naopak, z môjho pohľadu je v samospráve kľúčová a riešim, aby prioritne vznikali registrované sociálne služby. Aj v nevy-

užívaných budovách, keďže eurofondy na rekonštrukciu sú určené práve na sociálne účely. Tak môžeme mať zariadenie pre seniorov na Kalinčiakovej aj centrum včasnej intervencie na Makovického. Ľutujem, že sme ich nežiadali na kreatívne centrum vo Vernosti. Znakom kvalitného života sú dostupné verejné služby, školstvo aj doprava. Preferujem nové jasle, škôlku či školu, a nie budovu pre administratívu EKO-podniku VPS. Tá by sa vošla aj do objektu na Háľkovej. Moja gescia je na Zátíši. Tam po celý život s rodičmi bývam. Verím, že prospešný je ohľaduplný rozvoj, preto vzniká Územný plán zóny Zátíšie - Hattalova, o ktorý som sa pričínala. Ako ekonómka podporujem integrovaný energetický manažment s cieľovými investíciami, aby v budovách klesali

prevádzkové náklady. Teraz je rozdrobený, vrátane správy. Za školské objekty zodpovedajú riaditelia a to ich zatažuje. Údržba zvyšných budov je živelná, mestská časť ju prenáša na nájomcov. S nevhodnou prevádzkou zápasí tržnica na Trnavskom mýte. S kolegami z Klubu novomestskej zmeny žiadame pre ňu odbornú správu a dlhodobú víziu. Po prevzatí parkovacej politiky magistrátom je zbytočné, aby mestská časť financovala Novomestskú parkovaciu spoločnosť a platila dvoch poslancov ako konateľov. Osožnejší budú odborníci na oddelení dopravy. Organizačnú štruktúru miestneho úradu práve vedenie mestskej časti mení od základov. Nie som si istá, či k lepšiemu, snahu o konsenzus nebadám.

Kontakt: katkasebej@gmail.com

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

Dobré zmeny v Novom Meste

Na Pionierskej budujeme nové multifunkčné športovisko

Náš najväčší športový areál na Pionierskej bude ešte v tomto roku úplne nový. Tak, ako je v Novom Meste zvykom, začali sme diskusiami s miestnymi obyvateľ-

mi. A následne sme sa snažili čo najviac predstaviť ľuďom premietnuť do projektu. V auguste sme začali so stavebnými prácami a v novembri chceme byť hotoví.

Využitie bude skutočne multifunkčné. Loptovým hram, ako je futbal, basketbal či volejbal, budú slúžiť tri ihriská s bez-

pečným pružným povrchom z moderných materiálov. Najmladšia generácia tu nájde obľúbené hracie prvky, o čosi starší zocelia svoje telo na workoutových konštrukciách, kým seniori ocenia trénera a iné športové zariadenia prispôbené zrelému veku cvičencov. Na obvodovom športovisku budujeme bežecký ovál, ako aj ovál s tvrdým povrchom určený pre korčuliarov a cyklistov. Chýbať nebude doskočisko, stojany na bicykle, petangové ihrisko a možnosť zahrať si stolný tenis. Rodičov dohliadajúcich na najmladších atlétoch, ako aj fanúšikov sledujúcich miestne turnaje potešia zrekonštruované tribúny čiastočne zastrešené pergolami. Osvetlenie ihriska zabezpečíme solárnymi lampami.

Vizualizácia
Modulor
Architecture s. r. o.

„Chcete nás zabiť?!“

Ako som pred štyrmi rokmi prechádzal ráno Bárdošovou ulicou, zrazu ma vystrašila jedna pani. Keď som išiel popri nej, náhle sa obrátila ku mne a kričala: „Chcete nás zabiť?!“ Hoci jej spôsob vyjadrenia sa k chýbajúcemu chodníku na Bárdošovej bol neortodoxný, v niečom mala pravdu. Aj keď desiatky rokov sme boli zvyknutí pešo prechádzať cez Bárdošovu ulicu okrajom cesty, prišiel čas zmeniť to.

V minulom roku sme dali do poriadku dolnú časť ulice. Počas tohto leta sme zas rozbehli druhú etapu rekonštrukcie. Rekonštruujeme cestu a budujeme chodník. Zároveň tým, že kolegovia z mesta skončili rekonštrukciu Jeséniovej ulice pri Slamenej búde, povedali sme si, že im trochu pomôžeme a potiahneme rekonštrukciu chodníka pri škôlke aj na Jeséniovu ulicu, nech je urobená celá.

Naším cieľom nie je nahradiť predĺženie Vlárskej ako spojnice Koliby a Kramárov, o ktorej sme v minulosti roky počúvali. Nechceme sem vťahovať tranzitnú dopravu. Zlepšujeme a robíme bezpečným miestne prepojenie pre Kolibčanov a Kramárčanov. Na-

pokon, máme tu aj školu a škôlku a chceme, aby deti tadiaľ mohli chodiť bezpečne a sami.

Nešlo o jednoduché riešenie. Hoci sme predpokladali, že v minulosti ľudia poskytli svoje pozemky na cestu, zistili sme, že je to trocha inak. Len jedna dáma kedysi s pozemkom ustúpila a cesta je aj na jej parcele (ďakujeme!). Naopak, viacero ľudí malo plochy posunuté na obecný, teda náš spoločný pozemok. Všetci však dobrovoľne súhlasili s ich stiahnutím, takže napriek tomu, že sme vybudovali chodník, na väčšine Bárdošovej ulice sa nám podarilo šírku cesty zachovať.

Vzdušné elektrické vedenie sme prebudovali na podzemné, pričom sme odstránili dva stĺpy verejného osvetlenia a získali viac priestoru pre ľudí. Preložili sme plyn, rozvodné skrine, pripojky, všetko s cieľom vybudovať nový chodník.

Pri materskej škole sme ho umiestnili do okrajovej časti areálu a vybudovali tu nové oplotenie. Veľké poďakovanie patrí dvom obyvateľom zo spodnej časti rekonštruovaného úseku, ktorí umožnili vybudovanie chodníka na časti svojho pozemku. Ich veľkorysosť a ústretový prístup prispieva k bezpečnosti všetkých. Dôležitou súčasťou úpravy komunikácie bolo zachytenie a odvedenie dažďovej vody, aby počas búrok nebola Bárdošova ulica zaplavená.

Je jasné, že náročné a komplikované úpravy by čoskoro stratili význam, ak by sme nezabránili nezodpovedným vodičom vybehnúť vozidlami na chodník. Preto pripravujeme osadenie zábran, aby sme chránili chodcov ešte účinnejšie.

Čaká nás ešte doplnenie osvetlenia, osadenie retardérov a časom aj semaforov, na ktorých sme sa dohodli s dopravným podnikom. Všetko preto, aby bola Bárdošova naozaj bezpečná. Pre deti, starších, chodcov, motoristov a aj cyklistov, ktorí majú toľko pary, že jazdia do strmého kopca.

Nové triedy pre školákov aj 40 miest pre škôlkarov

Pred 15 rokmi bola Základná škola na Riazanskej jedna ošumelá, tmavá budova s rozbitým sklobetónom na poschodiach, cez ktorý prefukovalo. Jedenást tried bolo bez detí a ku koncu kalendárneho roka škole chýbali peniaze na výplatu. Vtedy sme sa spojili so súkromnou hotelovou akadémiou HOST, ktorá hľadala priestory. Napokon si prenajala polovicu školy a Riazanská si vydýchla. Dnes máme za sebou nielen rekonštrukciu fasády, ktorá je veselá a farebná, nové okná, strechu, vynovenú časť toaliet či osvetlenie tmavých chodieb, ale aj prílev našich detí. Preto sme ku koncu školského roka zmluvu s hotelovou akadémiou po vzájomnej dohode ukončili a začali s rekonštrukciou priestorov pre naše deti.

Počas letných prázdnin sa v škole intenzívne pracovalo. Triedy, chodby i sociálne zariadenia prešli komplexnou rekonštrukciou.

Bolo potrebné upraviť výšku stropov, inštalovať nové dátové rozvody aj osvetlenie. V triedach sme opravili podlahy, položili nové linoleum a namontovali umývadlá. Na 2. a 3. poschodí sme obnovili prepojavaciu chodbu z minulosti a všetko vymaľovali.

Na prvom poschodí sme vytvorili dve nové triedy pre 40 predškôlkov, ktoré sú súčasťou škôlky na Letnej ulici. Triedy sú od ostatných priestorov školy zvukovo odizolované, aby škôlkari napríklad počas popoludňajšieho spánku neboli rušení staršími deťmi. Aj takto netradične, avšak účelne vytvárame nové triedy pre škôlkarov. Na ďalších dvoch poschodiach pribudli štyri moderne vybavené triedy pre Základnú školu Riazanská.

Na záver si však nemôžem nepovzdychnúť. Pred desiatimi rokmi sme mali v Materskej škole Letná presne 120 detí. Po státisícových investíciach, kompletnej rekonštrukcii a vytvorení troch nových tried pre predškôlkov na Základnej škole Riazanská (jedna v minulosti a dve v tomto roku) máme znova rovnaký počet detí - 120. Viac nám nové normy neumožňujú. Samozrejme, všetko je komfortnejšie ako predtým, či už vybavením, kvalitou alebo veľkosťou priestorov (na jedno dieťa). Lenže detí máme v škôlke toľko ako kedysi. Preto potrebujeme vytvoriť úplne novú škôlku. Najlepšie na neďalekom Zátíší (Emiháza). Tam v minulosti bola. Sám som z nej vodil mladšiu sestru domov. A to musí byť jedna z našich priorit na najbližšie obdobie.

Grafity na Kramároch – tentoraz na želanie

O tom, či je grafity umením alebo vandalizmom, možno viesť dlhé polemiky. No každý vie, že čerstvo natretá stena vo verejnom priestore sotva vydrží dlhší čas nepočmáraná. Po tom, čo

sme v lete dokončili II. fázu rekonštrukcie športového ihriska na Ladzianskeho ulici a zrekonštruovali sme múriky a steny, pristúpili sme k netradičnému riešeniu. Pozvali sme mladých umelcov - sprejerov, aby na novú omietku nasprejovali niečo originálne a mladistvo svieže.

V čase epidémie pomáhame školám aj s údržbou

Na Základnej škole na Jeséniovej ulici sme v posledných rokoch urobili dve nadstavby a na prízemí vybudovali telocvičňu. Deti však pribúda a tie potrebujú aj učebne. Kým získame peniaze, vybavíme povolenia a spracujeme projekt na prebudovania podkrovia, opravili sme zatekajúcu strechu.

Úsporu nákladov na teplú vodu a vykurovanie sme dosiahli odpojením kuchyne od výmenníkovej stanice v škole Za kasárňou a vybudovaním novej kotolnice v blízkosti kuchyne s jedálňou.

V škole na Českej ulici sme vymenili pôvodný elektrorozvádzač za nový. Preinštalovaním káblových vedení na nové zariadenie a výmenou starých ističov sme vylúčili riziko poruchy, skratu, či dokonca požiaru.

A čo je nové v Dimitrovke?

Pribudli parkovacie miesta aj stromy

Parkovanie patrí k páľčivým problémom mnohých bratislavských sídlisk a Dimitrovka, žiaľ, nie je výnimkou. Aj preto pristúpila mestská časť k vybudovaniu nového, voči životnému prostrediu šetrného parkoviska vo vnútrobloku na Nobelovej ulici.

Zrealizovali sme ho v spolupráci s Európskou vzdelávacou agentúrou, ktorej bude slúžiť 21 z celkových 43 parkovacích miest. Vďaka spoločnému postupu máme len jednu príjazdovú cestu, čím sme ušetrili priestor pre zeleň.

Alej novovysadených stromov zlepšuje mikroklimu a vytvára príjemnú clonu medzi parkovacou plochou a obývanými domami. Zároveň poskytne v letných mesiacoch vítaný tieň pre zaparkované vozidlá. Samotný povrch parkoviska je zhotovený z nového typu recyklovaného materiálu. Umožňuje zadržanie dažďovej vody a jej následné postupné vyparovanie do ovzdušia. Zvyšná dažďová voda sa odvádza vpustami cez dažďovú kanalizáciu do odlučovača ropných látok a následne do podzemných nádrží. Systém

bol navrhnutý tak, aby hospodárenie s vodou bolo čo najšetrnejšie. V teplých obdobiach sa bude plocha zahrievať menej ako klasický betón a ďalšou výhodou použitého materiálu je tlmenie hluku.

Odborárska ulica, časť 4. – cyklotrasa

Odborárska ulica sa postupne mení. Možno si niektorí ešte pamätáte, ako 51-tka na Odborárskej vždy doslova poskočila, keď prechádzala cez koľajnice, ktoré už nikam nevedli. Cesta patrí mestu, koľajnice Istrochemu, mestská časť teda nemohla zo svojich peňazí koľajnice odstrániť a následne opraviť cestu. Vtedy sa nám podarilo nájsť sponzora, ktorý dal všetko do poriadku.

Rozbitú cestu dal po mojom dvojročnom dobídaní zrekonštruovať vtedajší primátor pán Nesrovnal. Ďalší rok som sa k Odborárskej vrátil a hovoril znova a znova o rekonštrukcii chodníka a cyklotrasy. Neúspešne, tak sme našli ďalšieho sponzora, ktorý nám pripravil projektovú dokumentáciu. Odovzdali sme ju na magistrát, aby bolo jasné, že s Odborárskou to myslíme naozaj vážne. Tak, ako mnohí z vás navrhovali, umiestnili sme cyklotrasu k ceste a presunuli sme chodník. Projekt počkal na nového primátora pána Valla. Prvý rok to mesto nestihlo, tak sme sa dohodli, že v 2020 roku bude naraz nová cyklotrasa aj chodník. Nakoniec to bolo inak. V minulom roku mesto urobilo chodník a v tomto roku cyklotrasu, ale je to zhotovené pekne a kvalitne. A to je dôležité.

Čo ďalej s Odborárskou? V strede zeleného pásu chceme mať vysadené stromy. Zatiaľ hľadáme dohodu s vlastníkmi sietí. A, samozrejme, želáme si, aby sa zrekonštruoval chodník a vytvorila cyklotrasa aj na Nobelovej ulici. Nech máme pekne a bezpečné prepojenie pre pešákov i cyklistov medzi Vajnorskou a Račianskou ulicou.

Rudolf Kusý

Snímky Jana Plevová a Jana Škutková

V schátranej budove vznikne zariadenie sociálnej starostlivosti

História areálu bývalého cyklistického štadióna na ulici Odbojárov sa začala písať v roku 1952, keď tu vznikla prvá klopená dráha na Slovensku. Počas jej existencie na nej vyrástlo viacero vynikajúcich osobností československej cyklistiky, ako napríklad Juraj Miklušica, Dušan Škvarenina, Karol Menschy či olympijský víťaz a trojnásobný majster sveta Anton Tkáč. Národný cyklistický štadión Vlastimila Ružičku plnil svoj účel až do roku 2006, kedy bol Slovenským zväzom cyklistiky predaný súkromnej stavebnej spoločnosti Strabag Development SK. Tá mala záujem vybudovať na jeho mieste obytnú štvrť so stovkami nových bytov. Preto som v tom období spoločne s kolegom Liborom Gašperikom inicioval na hlavnom meste proces zámene. Podarilo sa nám dosiahnuť, že pozemky pod cyklistickým štadiónom získalo nakoniec po dlhých rokoch hlavné mesto. Za primátora Milana Ftáčnika však bola snaha hlavného mesta pozemky cykloštadióna najprv odpredať a neskôr prenajať súkromnému investorovi, čo sme tiež dôrazne odmietli. Presadili sme ich zverenie do správy našej mestskej časti, ktorá na nich aj napriek tomu, že boli stavebné, vybudovala rozsiahly verejný športový park Jama, ktorý od roku 2017 slúži širokej verejnosti. Jediným nezrekonštruovaným objek-

tom v rámci areálu zostala bývalá administratívna budova. Táto postupne chátrala, dokonca sa stala na určitý čas útočiskom pre ľudí bez domova. Naša mestská časť má dlhodobý zámer vybudovať v nej zariadenie sociálnej starostlivosti a vyše dva a pol roka sme márne čakali na vhodnú výzvu z podporných fondov. Keďže príslušná výzva nebola do dnešného dňa vypísaná, rozhodli sme sa, že nebudeme ďalej otáľať. Chceme nasledovať mestskú časť Dúbravka a ďalšie mestské časti, ktoré sa rozhodli vybudovať verejnoprospešné zariadenia s pomocou externého partnera. Na miestnom zastupiteľstve sme vyhlásili obchodnú verejnú súťaž na nájom tohto objektu. Pôvodný materiál, ktorý bol predkladaný na rokovanie komisií, počítal ešte s účelom nájmu iba podľa aktuálneho územného plánu hlavného mesta. To som však považoval za nevhodné, nakoľko takto široko koncipovaný účel by umožnil vybudovať z tejto budovy napríklad aj hotel či služobné byty, čo som vnímal ako neakceptovateľné. Preto som priamo na miestnom zastupiteľstve navrhol zúžiť možný účel nájmu výlučne na zariadenie sociálnej starostlivosti.

O podaných návrhoch v rámci obchodnej verejnej súťaže bude rozhodovať špeciálna komisia vytvorená miestnym úradom.

Samozrejme, o víťaznom návrhu bude rokovať miestne zastupiteľstvo, nakoľko v zmysle zákona môže ako jediné rozhodnúť o nájme objektu. Verím, že sa nám v spolupráci s externým partnerom podarí vybudovať na Tehelnom poli nové kvalitné zariadenie sociálnej starostlivosti pre našich obyvateľov. Ak žiadna z ponúk predložených v súťaži nebude vhodná, budeme ďalej čakať na vypísanie adekvátnej výzvy z fondov, resp. financovať rekonštrukciu schátranej budovy vlastnými silami z prípadného úveru. Dôležité je, aby bola budova čo najskôr zrekonštruovaná a slúžila sociálnym účelom. *Tomáš Korček*

Zo železnej studničky zmizne jedna z ruín

Už dlhé roky sa na Železnej studničke nachádza schátraná, rozpadnutá, priam prepadaná a divokou prírodou zarastená skelet bývalej výletnej reštaurácie Snežien-

ka. Tento rok sa naplnili sny a po dlhom, nekonečne trvajúcom čase sa začali búracie práce.

Historické okienko alebo Snežienka za čias svojej najväčšej slávy

Výletními obľúbená reštaurácia Snežienka začala písať svoju históriu v roku 1975. Za krátky čas sa zapísala na zoznam vyhľadávaných a veľmi obľúbených reštaurácií nielen miestnych obyvateľov, ale aj návštevníkov bratislavského lesoparku prichádzajúcich zblízka i zďaleka. Potom prišli 90. roky a dvere obľúbenej Snežienky zostali zatvorené, až takto opustená začala chátrať.

Aktuálne sa začali búracie práce, ktoré majú odstrániť celý skelet. Pri pohľade zvonku si ani nevieme predstaviť, o aké objemy sa jedná. Celková odhadovaná váha betónu, ktorý sa musí odviezť, je približne 1600 ton. Búracie práce by mali trvať asi dva mesiace. Stavebníci pristupujú k tomu zodpovedne – ruiny a sutiny sa budú odvázať len v pracovné dni, pričom rýchlosť naložených nákladniakov nebude viac ako 30 km/h. Vzhľadom na lokalitu bratislavského lesoparku a každodennú vysokú návštevnosť tohto územia turistami, resp. s ohľadom na fakt, že ruiny sú v samotnom srdci lesoparku, kde príroda a jej obyvatelia žijú svoj každodenný život, sú takéto zásady odvozu sutín veľmi dôležité.

Čo bude so Snežienkou a aká budúcnosť čaká toto miesto?

V októbri 2019 mestská časť Bratislava-Nové Mesto vyhlásila ideovú urbanisticko-architektonickú súťaž na návrh najvhodnejšieho riešenia oživenia bývalej výletnej reštaurácie Snežienka a jej okolia, vrátane napojenia na dolnú stanicu už existujúcej lanovky.

Podľa víťazného ideového návrhu má celé riešenie čo najprirodzenejšie

zapadnúť do prírodného prostredia s najvyšším ohľadom na okolitú prírodu, flóru a faunu žijúcu v lesoparku. Na víťazných návrhoch je vidieť, že na prízemí sa má nachádzať reštaurácia, infocentrum s viacúčelovou sálou, ako aj požičovňa bicyklov. Na poschodí by sa mala nachádzať galéria, študovňa a detská herňa. Všetko sú to však len návrhy a idey, ktoré budú hľadať reálne kontúry.

Viac informácií o architektonickej súťaži nájdete aj na webovej stránke v článku "Súťaž na novú podobu Snežienky v bratislavskom lesoparku pozná víťaza". Verím, že sa lady konečne pohli a čoskoro toto územie prinesie nové vízie, ktoré splnia očakávania návštevníkov.

Text a snímka Vladimír Volf

Nová hala bude slúžiť hádzanej aj ďalším športom

litnému tréningu nielen vrcholovým športovcom, ale aj mladšej generácii. Stavajú sa veľké obchodné centrá, už menej sa myslí na zdravý pohyb. Preto je otvorenie novej haly významnou udalosťou pre slovenský šport," zaznelo v príhovoroch viacerých čestných hostí, ktorí spoločne prestrihli pásku počas slávnostného otvorenia.

Naša mestská časť je tradičnou zónou, kde je sústredená infraštruktúra pre mestské športové aktivity, či už ide o futbalový štadión, zimný štadión, Národné tenisové centrum, plaváreň, prípadne ďalšie športové zariadenia. „Ak už nemožno povedať, že Bratislava je mestom športu, stále platí, že ním je Nové Mesto,“ vyjadril radosť zo zlepšovania podmienok pre šport a zdravý pohyb starosta Rudolf Kusý.

Na galérii po obvode haly je umiestnená hádzanárska športová sieň slávy, v ktorej sa zatiaľ nachádza 48 vitrín s fotografiami a spomienkami na najlepších predstaviteľov tohto športu u nás. Na svoje aktívne športové roky si pri nich zaspomínali Mária Ďurišinová, Jana Kučková i mnohí ďalší.

Text a snímky Jana Škutková

V susedstve Domu športu, ktorý v súčasnosti prechádza rozsiahlou rekonštrukciou, vyrástla moderná multifunkčná športová hala. Pod patronátom ju bude mať Slovenský zväz hádzanej, no využívať ju budú aj volejbalisti, hráči florbalu a ďalšie športové zväzy.

Kvalitná palubovka šetriaca kĺby hráčov, rozmery športoviska, strop i ďalšie technické vybavenie je prispôbené tomu, aby športový stánok mohol slúžiť rozličným športom a bol využitý v maximálnej miere. Konštrukcia je jednoduchá, hlavný dôraz sa kládol na funkčnosť.

„V posledných rokoch zmizlo z nášho mesta viacero zariadení športovej infraštruktúry, čo sťažuje prístup ku kva-

Obnovená ďalšia časť cesty v lesoparku

Železná studnička je jednou z najobľúbenejších lokalít, ktorú navštevujú rodiny s deťmi, športovci, turisti a vo veľkom množstve aj cyklisti. Práve pre cyklistov ponúka množstvo cyklociest, kde môžu prevetrať svoje horské, ale aj cestné bicykle.

V minulých rokoch sa už podarilo zrekonštruovať niektoré časti 9-kilometrového úseku, ktoré potešili cyklistov. Jedným z posledných, ktoré sa dočkali opravy, je úsek dlhý 1,4 km od konečnej autobusu č. 43 (od sanatória/kúpaliska) až po Dlhé lúky.

Bratislavský lesopark sa v aktuálnej covidovej dobe stáva jedným z najfrekventovanejších miest na šport. Je preto dôležité počúvať ľudí a vytvoriť im vhodné podmienky, aby ich čo najviac lákal práve šport v prírode. Je šťastím, že máme takéto rekreačné územie v samom srdci hlavného mesta.

Sme veľmi radi, že práce na zlepšovaní bratislavského lesoparku pokračujú a hlavné mesto v spolupráci s Mestskými lesmi zlepšuje komfort pre peších aj cyklistov. Nebude dochádzať ku konfliktným situáciám, keďže každý návštevník si nájde ten svoj kúsok dobre zrekonštruovanej cesty.

Text a snímka Vladimír Volf

V Novom Meste otvorili novú nemocnicu

V našej mestskej časti pribudla ďalšia nemocnica. V septembri otvorili na Nobeľovej ulici v Dimitrovke nové zdravotnícke zariadenie, ktoré sa špecializuje na neurorehabilitáciu a poskytuje služby v odbore fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia. Moderná nemocnica bude

pomáhať pacientom zmiernovať priame aj nepriame dôsledky poškodenia mozgu po cievnej mozgovej príhode, traumatickom poškodení mozgu, stavoch po operáciách chrbtice, polyneuropatiách, ochorení roztrúsenej sklerózy a ďalších neurologických vrodených či získaných ochoreniach mozgu. „S tímom lekárov, fyzioterapeutov, ergoterapeutov, psychológov, logopédov či špecialistov na poruchy zraku bude našim cieľom výrazne zlepšiť fyzickú, zmyslovú, intelektovú, psychickú a sociálnu úroveň takýchto pacientov, čím im pomôžeme získať čo najväčšiu nezávislosť a návrat do života s minimalizáciou získaných deficitov,“ povedala riaditeľka nemocnice SANOM Jana Šusteková. Nemocnica má kapacitu

110 lôžok. V čase otvorenia mala už podpísanú zmluvu so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a prebiehali rokovania aj s poisťovňami Union a Dôvera, aby pacienti mohli služby nemocnice využívať v rámci verejného zdravotného poistenia. (bor), snímky © SANOM

Pamäťové techniky pomôžu pri učení

Do školy chodia žiaci na to, aby sa učili rôzne predmety. Kde sa však majú naučiť, ako sa učiť?

Na Obchodnej akadémii na Račianskej ulici absolvovali učitelia v rámci projektu ERASMUS+ kurz pamäťových techník,

aby mohli pomôcť svojim žiakom lepšie zvládať nároky stredoškolského štúdia. „Triky“, ktoré pomôžu zapamätať si niečo rýchlejšie a efektívnejšie, využije každý aj v bežnom živote. Ak sa žiaci dokážu efektívnejšie učiť a osvoja si rôzne

techniky, začnú dosahovať lepšie výsledky v škole. To môže viesť aj k lepšiemu vzťahu nielen k vzdelávaniu, ale aj k sebe samému.

Natália Pelešová, Mária Mydlová,
Obchodná akadémia Račianska

Stretnutie s priateľmi nič nenahradí

Novomestskí seniori nemali v poslednom roku veľa príležitostí na stretávanie a priateľské kontakty mnohým chýbali. S radosťou preto prijali pozvanie na dve akcie, ktoré pre nich zorganizovala mestská časť koncom leta. V posledný augustový deň sa 65 výletníkov prepravilo loďou do galérie moderného umenia

Danubiana. Aj keď počasie výletu príliš neprialo, príjemný deň v dotyku s umením sa vydaril.

Po druhýkrát mali seniori na slnečné lúče viac šťastia. Piknik na Kuchajde 2. septembra bol plný smiechu a dobrej nálady. Viac než dve stovky hostí zatlies-

kali vystúpeniu speváčky Gizky Oňovej a spoločne si zaspievali pri akordeóne. Aj keď výhry v tombole potešili, nič neprekonalu radosť z osobného stretnutia. Mestská časť obnovila v septembri činnosť denných centier seniorov. Ich ďalšia prevádzka však bude záležať na tom, či nebudú hroziť zdravotné riziká.

(jš), snímky Jana Plevová

Aká budúcnosť čaká bratislavskú športovú gymnastiku?

Špecializovaná gymnastická hala na Trnavskej, vybudovaná ako prvá tohto druhu na Slovensku, hľadá dnes možnosti svojho zachovania a ďalšieho rozvoja. Pozemky, na ktorých stojí, patria súkromnému vlastníkovi a platnosť nájomnej zmluvy vypršala práve v týchto dňoch.

O tom, ako zabezpečiť, aby došlo nielen k predĺženiu nájomnej zmluvy, ale aj vytvoreniu podmienok pre rekonštrukciu, obnovu a potrebnú modernizáciu športovej haly, rokovali 18. augusta v silnej zostave kompetentní zástupcovia mnohých inštitúcií. Stretnutia sa zúčastnili prezident Slovenskej gymnastickej federácie Ján Novák, jej generálna sekretárka Monika Sisková, splnomocnenec vlády SR pre mládež a šport Karol Kučera, šéf Fondu na podporu športu Ladislav Križan, výkonný riaditeľ Slovenského olympijského výboru Gábor Asványi, štátny tajomník pre šport Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Ivan Husár, starosta Nového Mesta Rudolf Kusý, zástupcovia klubu AŠK Inter Bratislava Ingrid Potisková a Lubomír Želiezka, ako aj ďalší účastníci. Spoločne si prezreli telocvične a ďalšie priestory, ktoré síce boli udržiavané a priebežne opravované, no po desiatkach rokov užívania už potrebujú rozsiahlejšiu rekonštrukciu.

Zhodli sa, že najdôležitejším krokom pre ďalší rozvoj je uzavretie perspektívnej nájomnej zmluvy s vlastníkom pozemku J&T, aby bolo možné uvažovať o rozsiahlejších investíciách. Starosta Rudolf Kusý navrhol, aby zúčastnené strany pripravili a podpí-

sali memorandum, v ktorom sformulujú spoločné ciele do budúcnosti. Ďalej bude potrebné vypracovať štúdiu a v spolupráci s Fondom na podporu športu hľadať zdroje na vypracovanie projektovej dokumentácie.

S ohľadom na dlhoročnú tradíciu, ako aj výbornú dostupnosť pre športovcov by tu mohlo v budúcnosti vzniknúť národné gymnastické centrum, kde vyrastú ďalšie slovenské talenty. Ved' v tunajšej hale trénovali a prepracúvali sa k svojim úspechom účastníci a účastníčky olympiád Zdena Bujnáčková, Ingrid Holkovičová, Ivana Kováčová, Samuel Piasecký, ako aj naša reprezentantka v Tokiu Barbora Mokošová. Vhodné podmienky na svoje tréningy tu zároveň nachádzajú tanečníci akrobatického rock and rollu, športového aerobicu, ale aj ďalší športovci, pre ktorých je gymnastika dôležitou zložkou tréningu. *Text a snímky Jana Škutková*

Dievčatá z Kramárov trénovali s úsmevom

Počas prázdnin sa uskutočnil historicky prvý basketbalový kemp pod hlavičkou basketbalovej akadémie IBAS v telocvični Základnej školy Cádrová. Dievčatá z minuloročného piateho a šiesteho ročníka ho absolvovali v plnom nasadení. Popri náročnej kondičnej a fyzickej časti sa našiel priestor aj na hru, zábavu, turistiku, jazykové okienko či regeneračné strečingové cvičenia.

Každým dňom sa zlepšovala súhra na ihrisku aj mimo neho. Cieľom organizátorov bola podpora kolektívneho ducha s úsmevom na tvári a v príjemnej súťaživej atmosfére. „Za dlhodobú podporu športovej činnosti ďakujeme riaditeľke školy Márii Dobnákovej, ktorá nám vytvorila podmienky pre vstup do telocvične aj vonkajších ihrísk školy. Takáto podpora mládežníckemu športu je v súčasnosti veľmi vzácna,“ napísala redakcii Hlasu vedúca trénerského tímu IBAS Bibiana Kalafutová.

(red), snímky Bibiana Kalafutová

Všetko najlepšie, ŠKOLAK klub!

Školak klub na Hostinského sídlisku je už takmer legendou. Bol to vôbec prvý školský areál na Slovensku určený aj pre verejnosť. Dobrou správou je, že stále funguje a je k dispozícii záujemcom o pohybové a športové aktivity vo vonkajších aj vnútorných priestoroch. Nie je veľa takýchto zariadení, ktoré vydržali dodnes. Športový areál je cez deň využívaný školou na Riazanskej a škôlkou na Letnej, poobede a cez víkend je určený verejnosti. V interiéri a aj exteriéri ponúka veľa možností pohybových a športových aktivít – volejbal, nohejbal, basketbal, futbal, soft tenis, stolný tenis, hokejbal i plážový volejbal. Nájdete tu aj atletickú dvojdráhu,

petang, ruské kolky, telocvičnu či posilňovňu.

K 35. narodeninám dostane Školak klub ako darček postupnú rekonštrukciu interiéru aj exteriéri.

K svojmu výročiu si klub vari nemohol priať krajší darček, ako dostane, teda postupnú rekonštrukciu interiéru a exteriéri. Ešte v tomto roku sa začnú práce v interiéri a na ďalší rok prisľúbila mestská časť aj prostriedky na komplexnú rekonštrukciu exteriéri a veľkej telocvične.

V dnešnej náročnej dobe poznačenej koronavírusom sú podobné zariadenia viac ako potrebné. Pozitívne účinky pohybu na fyzické, ale aj duševné zdravie sú

nesporné. Tak mu zaželajme všetko dobré. Snáď sa tak skoro, ako to bude možné, stretne v kompletne prerobenom Školak klube.

Šport na Slovensku je do veľkej miery postavený na prístupe rôznych nadšencov. Našťastie, jedného takého máme aj v Novom Meste. Pán Peter Blaho sa dlhé roky stará o areál Školak klubu, neraz nad rámec svojich povinností. Organizuje brigády, robí rôzne turnaje, podujatia, úzko spolupracuje aj so Základnou školou na Riazanskej a škôlkou na Letnej. Veľká vďaka, pán Blaho, aj vďaka vám tu stále máme Školak klub!

Peter Weiss

35 rokov športovania na sídlisku

8. októbra 1986 vzniklo pod záštitou organizácie STARZ **Sídliskové stredisko pohybovej aktivity** v školskom areáli Základnej školy na Riazanskej. Od začiatku bolo určené všetkým vekovým kategóriám a podporovalo mnohé druhy amatérskeho športu v interiéri i exteriéri.

Prvá „recepčia“ sídlila v dvoch „unimobunkách“. V nich sa vydával športový materiál, svoje miesto tu mali inštruktori a ošetrovňa. Šatne v tom čase neboli, každý sa prezliekal doma.

V minulosti bývali zimy tuhšie a prevádzkovateľ pripravoval pre obyvateľov z okolia aj vonkajšie klzisko.

V roku 1994 bola otvorená súčasná prístavba, kde sa nachádzajú šatne, toalety, posilňovňa a dve malé telocvične.

Mestská časť Nové mesto, ZŠ Riazanská 79
Bratislava
prevádzkovateľ: Peter Blaho

KLUBOVÁ KARTA č.

Peter Blaho

meno a priezvisko

30. júna 1994 prevzala športovisko pod svoju správu mestská časť Bratislava-Nové Mesto. Jeho názov sa zmenil na **ŠKOLAK KLUB zdravia a pohybu** a oficiálne ho otvoril prvý „porevolučný“ starosta RNDr. Miloš Lampert.

ŠKOLAK klub si počas desiatok rokov rovnako obľúbili malí aj veľkí športovci.

Kým fungovanie nepreerušila pandémia covidu, Školak klub každoročne organizoval alebo spolupracoval na príprave približne desiatky rôznych turnajov a podujatí.

Pri športe vznikajú pevné kamarátstva a tunajší členovia sa vždy radi zabavili aj pri iných príležitostiach. Ten najkultivovanejší pohyb si užívali na Valentínskych plesoch, slobodné kolegynne potešili športovci „májom“. Dlhoročnú tradíciu má Veľkonočný stolnotenisový turnaj či obľúbená florbalová súťaž.

V roku 2015 zrealizovala mestská časť pri rekonštrukcii celej školy opravu strechy a zateplenie prístavby ŠKOLAK klubu.

V poslednú júnovú sobotu sa nadšení amatérski športovci stretli na Dni otvorených dverí Školak klubu. Pri príležitosti 27. výročia prevzatia klubu do správy mestskej časti zorganizovali stretnutie, pri ktorom spomínali na svoje začiatky a diskutovali o plánovaných zmenách. Je tunajšou tradíciou, že športovci si pripijajú žinčicou, inak tomu nebolo ani tohto roku. Výročný deň zavřili posedením pri guláši a tombolou.

Peter Blaho, Jana Škutková, snímky archív Školak klubu a Jana Plevová

Zmysluplný priestor pre starších školákov

Základná škola na Riazanskej ulici otvára začiatkom školského roka Centrum LABYRINT určené predovšetkým žiakom druhého stupňa. Môžu v ňom tráviť popoludnia, zahrať si spoločenské hry, pohovárať sa o veciach, ktorými žijú, prípadne vyriešiť niečo, čo je pre nich dôležité. Dvaja sociálni pedagógovia, sociálny pracovník a psychologička poskytnú deťom bezpečný priestor, chápacé zázemie a oporu.

„Škola má širokú spádovú oblasť, chodia k nám aj deti zo znevýhodneného

prostredia či sociálne slabších rodín. Chceme vytvoriť bezpečné miesto pre zmysluplné trávenie voľného času pre deti vo veku približne 12 až 15 rokov, ktoré bude fungovať na báze nízkooprahových princípov. Finančnú podporu sme získali od magistrátu hlavného mesta, vďaka čomu sme mohli vytvoriť a zariadiť priestory. Tiež nám to umožní využívať službu supervízora, čo prinesie veľkú pomoc, a odborné konzultácie pre spolupracovníkov centra,“ povedal Dávid Chmelár, sociálny

pedagóg tunajšej školy a jeden z tvorcov projektu.

Popoludní budú priestory slúžiť novému centru. Počas vyučovania ich bude využívať aj školský podporný tím (psychologička, špeciálne pedagogičky, sociálny pedagóg). Budú sa tu uskutočňovať interaktívne aktivity, rozhovory s deťmi, rodičmi či konzultácie s pedagógmi. Vo veľkej miere podporuje projekt aj Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Bratislava 3. (jš)

Ako ostať vitálny, keď roky pribúdajú

Ľudské telo je skutočne výnimočné, no ak chceme žiť plnohodnotne, je potrebné starať sa oň v každom veku. V nasledujúcich riadkoch prinášame zopár rád pre našich seniorov.

Prevenčia

Snažte sa chodiť na pravidelné lekárske prehliadky, je to oveľa jednoduchšie, ako neskôr riešiť zdravotné komplikácie.

Pohyb

Akákoľvek fyzická aktivita je lepšia ako žiadna. Pohyb je efektívny nástroj na zlepšenie rovnováhy, mobility, zlepšuje náladu, znižuje pocity úzkosti a depresie. Je vhodný ako prevenčia a zároveň veľmi odporúčaný pri viacerých chorobách (cukrovka, srdcovocievne ochorenia, vysoký tlak atď.). Hýbať sa je vhodné päťkrát do týždňa aspoň 30 minút denne. Ak nie ste vo forme, cvičenie môžete rozdeliť na viac kratších úsekov. Zčať sa dá pomalými prechádzkami a postupne zvyšovať záťaž. Ideálne je, ak sa pri cvičení v rozumnej miere zadýchate, pretože sa tým okysličuje krv a pomáha to udržiavať v kondícii mozgové bunky. Nebojte sa venovať ve-

ciam, na ktoré ste v minulosti nemali čas, možno vás poteší tanec. Ak hľadáte niečo menej intenzívne, skúste jogu, prípadne tai chi, pôsobia pozitívne na telo aj myseľ.

Strava

Vyváženie pohybu a zdravej stravy je najlepším receptom na zdravie a kondíciu. Úrad verejného zdravotníctva SR odporúča obmedziť cukor a vyprážené jedlá a do stravy doplniť vitamín D. Počas celého dňa by viac ako 60 % príjmu energie mali tvoriť najmä komplexné polysacharidy, napríklad obilniny, zemiaky a ryža, pretože tie sú ľahko stráviteľné. Veľký príjem rafinovaného cukru môže zhoršovať reguláciu cukru v krvi, preto je vhodné ho znížiť. Energia získaná vo forme tukov, najmä rastlinných, ktoré neobsahujú cholesterol, by sa mala pohybovať v rozsahu do

25 %. Vyprážené alebo pečené jedlá s použitím tuku tolerujú starší ľudia horšie, pretože zaťažujú trávenie. Samozrejme, platí pravidlo „všetko s mierou“, neznamená to, že si nemôžete vôbec dopriať svoje obľúbené jedlo.

Proteíny je dobré konzumovať v množstve do 15 %. Vhodnou voľbou sú živočíšne bielkoviny, keďže majú vyššiu biologickú hodnotu: mliečne výrobky, hydina, ryby, chudšie červené mäso. Mlieko a mliečne výrobky sú dôležitými zdrojmi vápnika, vitamínov A, D a B12, bielkovín a tukov. Vápnik je dobrý na stavbu silných kostí a taktiež nervovú a svalovú funkciu. Vitamín D je potrebný na vstrebávanie vápnika, preto hrá dôležitú úlohu pri posilňovaní kostí. Fazuľa, hrach a šošovica sú vhodnou alternatívou mäsa, majú nízky obsah tuku a vysoký obsah vlákniny, obsahujú bielkoviny, vitamíny a minerály.

Denná konzumácia ovocia a zeleniny pomáha predchádzať srdcovým chorobám a niektorým druhom rakoviny. Ovocie a zelenina sú plné vitamínov, minerálov, obsahujú vlákninu a ich výhodou je nízky obsah tuku.

Pitný režim

Dôležité je piť častejšie, nie nárazovo vo väčších množstvách. Jednoduchou možnosťou, ako si kontrolovať pitný režim, je naplnenie nádoby, z ktorej si budete odpijať celý deň. Budete mať jednoduchý prehľad o tom, koľko ste vypili. Najvhodnejšou tekutinou je pitná voda alebo nesladené čaje. Nedostatok tekutín môže spôsobiť rôzne zdravotné komplikácie, od únavy a bolesti hlavy cez zmeny pulzu, zápchu až po zmeny správania. Ťažká dehydratácia spôsobuje závažné zdravotné problémy, prichádza k narušeniu fungovania orgánov, dokonca aj ich zlyhaniu.

Udržujte kontakt s rodinou a známymi

Nájdite spôsob, ako sa pravidelne stretávať s rodinou, čo obohacuje obe strany. Rodičia sa bezpochyby potešia, ak im vyberiete dieťa zo školy alebo škôlky. Samozrejme, aktívny čas s vnúčatami vie byť vyčerpávajúci. Naplánujte si návštevy tak, aby vás príliš neunavili a nezabúdajte, že si treba užiť spoločný čas a nebyť iba „opatrovateľkou“.

V Novom Meste máme viacero denných centier seniorov. Môžete tam posediť pri káve a čaji, zúčastniť sa kultúrnych podujatí,

zároveň si, prečítať dennú tlač. Prijemný čas strávite pri ručných prácach a spoločenských hrách, k dispozícii je aj internet.

Hrajte sa

A to doslova! Vyskúšajte slovné hádanky, krížovky, sudoku, výborne sa tým stimuluje mozog. Dohodnite si pravidelné stretnutia s priateľmi napríklad pri kartách. Popri zábave budete mať priestor aj na rozhovor.

Využívajte moderné technológie

Obdobie koronavírusu odkázalo seniorov na využívanie technologických zariadení, často to bol jediný spôsob, ako zostať v kontakte s rodinou a priateľmi. Naplánujte si pravidelné telefonáty, posielajte e-maily. Využívajte možnosť videohovorov, nainštalujte si rôzne aplikácie, množstvo z nich je bezplatných. Vnúčatá vám určite rady poradia, ako na to.

Možno nás čaká nefahké obdobie, ak bude pretrvávajúť pandémia koronavírusu. Budeme opäť potrebovať spolupatričnosť a ľudskosť. Držme si všetci palce, aby sme ostali zdraví a všetko zvládli.

Lukáš Zajac, Peter Weiss

Prestávate dôverovať liekom vyrobeným chemickými procesmi a hľadáte prírodné liečivá? Zoznámte sa s ajurvédou

Ajurvéda nie je v dnešných dňoch neznáme slovo, často sa s ňou stretávame v relaxačných centrách. Málokto vie, že ajurvéda je najstaršia medicína a v Indii je uznávaná rovnako ako moderná medicína. Ajurvédsky lekár je titul ekvivalentný lekárovi s atestáciou a okrem Ministerstva zdravia majú v Indii aj Ministerstvo jogy a ajurvédy. Od roku 1982 ju aj Svetová zdravotnícka organizácia uznáva ako ucelený medicínsky systém.

Ajurvéda je súčasťou bežného bytia **každého z nás**, ani si to nemusíme uvedomovať. Je to veda o živote, ktorej počiatky sú rôzne stanovené, dá sa povedať, že je rovnako stará ako život sám. Vychádza z poznania a pozorovania prírody, jej zákonov a zákonitostí. Človeka vníma ako jedinca, ktorý je súčasťou prírody. Civilizácia a technický pokrok priniesli do života ľudí radikálnu zmenu. Postupne strácame priamy kontakt s prírodou. Princípy ajurvédy volajú po návrate k prirodzenejšiemu spôsobu života. Je to prírodná lekárnica, pravidelný denný rytmus, vnímanie zmeny ročných období v súvislosti so stravou, otužovaním sa a trávením voľného času.

Ajurvéda sa prevažne zameriava na prevenciu chorôb a udržanie harmónie v tele. Keď je narušená harmónia, prichá-

dza ochorenie.

Liečba v ajurvéde prebieha úpravou životosprávy, realizáciou odporúčaných terapií, predpísaním bylín, pohybom, zmenou životného režimu a postoja. Ajurvédsky lekár skúma pacienta pulzovou technikou, vníma ho vizuálne, hmatom, skúmaním reakcií, zisťovaním konštitúcie a životného štýlu. Ku každému pacientovi pristupuje individuálne a komplexne. Pri liečbe je dôležitá aj dôvera pacienta k liečbe, disciplína pri užívaní bylinných preparátov a zároveň práca na odstránení zlozvykov a neuduhov, ktoré chorobu spôsobili.

Joga je „sestrou“ ajurvédy. Vedci čoraz viac uznávajú užitočnosť jogy v prevencii a liečbe chorôb. Joga okysličuje krv, znižuje neprirodzenú chuť do jedla, pomáha nám kontrolovať zmysly aj myseľ a dodáva energiu. Dosiahnutie fyzického zdravia a duševnej rovnováhy je možné pomocou jogových techník. Vyžaduje to však pravidelnosť a vytrvalosť.

V zahraničí, aj v okolitých krajinách, existujú ajurvédské kliniky, ktoré úspešne liečia pacientov pomocou ajurvédy. Na Slovensku klinika, ktorej cieľom je spájať mosty medzi tradičnou a modernou medicínou, vznikla nedávno. Na bratislavských Kramároch priťahuje zrak okoli-

dúcich netradičná stavba so zaujímavým priečelím. Na mieste bývalej budovy riaditeľstva detskej fakultnej nemocnice stojí dnes **ajurvédsko-medicínsky inštitút RAJ zdravia.**

RAJ zdravia poskytuje pod jednou strechou služby spojené s prevenciou a udrжанím dobrej fyzickej a psychickej kondície podľa princípov ajurvédy a jogy. Diagnostiku vykonáva indická ajurvédská lekárka, masáže a ajurvédské terapie poskytujú vyškolení maséri. Jogové hodiny sú v ponuke nielen ako jednorazové cvičenia, ale aj v rámci dlhodobjších liečebných programov zameraných na riešenie zdravotného problému. Komplex základného programu pre zdravie dopĺňa vegetariánska reštaurácia Manna a Nektár bar s ponukou kvalitných bylinných čajových zmesí, ovocných limonád, kávy a zdravých dezertov. Relax a chvíle na regeneráciu si návštevníci môžu užiť aj v SPA Kneippov raj, v hydromasážnych vaniach alebo v soľnej jaskyni.

Ajurvéda a joga je určená pre ľudí, ktorí sa chcú aktívne podieľať na svojom zdraví. Pre ľudí, ktorí sa nechcú zameriavať len na potlačanie príznakov choroby. Pre ľudí, ktorí chcú reálne žiť zdravšie a dlhšie. Viac o ajurvéde a joge nájdete na www.rajzdravia.sk.

AJURVÉDA

JOGA

SPA
SOĽNÁ JASKYŇA

REŠTAURÁCIA

OBEDOVÉ MENU
11:00 - 14:30

NEKTÁR BAR
9:00-19:00

Limbová 1,
Bratislava
02/2034 0711
www.rajzdravia.sk

Nové Mesto a železnica majú kus spoločnej histórie

Na rohu dnešnej Krížnej a Legionárskej ulice sa nachádza historický unikát európskeho významu – výpravná budova konskej železnice, prvej vo vtedajšom Uhorsku. Postavila a do prevádzky ju postupne dávala súkromná Bratislavsko-Trnavská železničná spoločnosť. Povolenie na stavbu bolo vydané v roku 1838. Už 4. októbra 1840 bola otvorená verejná prevádzka na prvom úseku, teda z Bratislavy do Sv. Jura. Celú železnicu do Trnavy s neskorším predĺžením do Serede odovzdali do verejného užívania 11. decembra 1846.

Výpravná budova konskej železnice v roku 1840, autor stál na dnešnej Karadžičovej ulici

Výpravná budova spolu s technickým zázemím, ku ktorému patrili kováčske dielne, stajne, personálne či hospodárske budovy, nebola konečnou stanicou. Trať pokračovala cez Krížnu, na dvojkilometrovom úseku po dnešnej Karadžičovej ulici k dunajskému nábrežiu, viedla okolo Korunovačného pahorka smerom k vtedajšiemu hostincu U Zeleného stromu na Mostovej ulici (dnešný Carlton), kde končila vo dvore.

Názov stanice konskej železnice v našej mestskej časti bol PRESSBURG BLUMENTHÁL, POZSON BLUMENTHÁL, PREŠPOROK BLUMENTÁL a budova konskej železnice bola v roku začatia prevádzky (1840) prvou stanicou železníc v celom Uhorsku. Pomenovaná bola podľa vtedajšej okrajovej časti Bratislavy BLUMENTHÁL - Kvetné údolie, ktoré bolo známe svojimi ovocnými sadiami, pestovaním kvetov a zeleniny.

Rozchod koľajníc konskej železnice bol odvodený od rozchodu anglických cestných kočiarov 1435 mm. Stal sa základom pre zhruba tretinu svetových a európskych železníc, aj tých dnešných. Cena

cestovného lístka z Prešporoku do Sv. Jura bola v prvej triede 30 grajciarov, v druhej 15 a v tretej 10 grajciarov. Vzdialenosť sa vtedy úradne udávala v nemeckých míľach. Jedna nemecká míľa zodpovedá dnešným 7,6 km. Svätý Jur bol od Prešporoku vzdialený dve nemecké míle, čiže 15,2 km.

Pre zaujímavosť skúsme porovnať niečo, čo sa časom už úplne zmenilo:

Jeden zlatý dukát mal 100 grajciarov. Začiatkom mája 2021 sa predával jeden zlatý dukát za 213 eur. Podľa tohto počtu by cena cestovného lístka v druhej vozňovej triede do Sv. Jura predstavovala 31,95 eur, čo zodpovedá cene dnešnej letenky z Bratislavy do Londýna!

Za prepravu lacnejšieho tovaru si spoločnosť účtovala štyri grajciare na míľu za 200 funtov, teda zhruba 100 kg. Pri drahšom tovare to bolo päť grajciarov na míľu.

Po dostavaní trate z Bratislavy do Trnavy mala táto dĺžka 50 776 m, čo zodpovedá niečo málo cez 6,5 nemeckej míle.

V roku 1861 bol v ilustrovanom kalendári Gustáva Emicha uvedený cestovný poriadok, z ktorého sa dozvedáme niekoľ-

ko zaujímavostí. Z Bratislavy boli denne vypravované tri vlaky do Trnavy, a to ráno o 7.00 h, pred obedom o 11.00 h a podvečer o 17.15 h. Cesta do Trnavy trvala 3,5 hodiny! Príchody do Trnavy boli o 10:35, 14:30 a 20:50 h. Cestou sa prepriahali kone v staniach Svätý Jur, Pezinok (historické pomenovanie Pezinku je BAZIN), Šenkvice, Báhoň, Cífer.

Pôvodne bolo v pláne, že železnica povedie aj cez Modru. Avšak modranské mestské zastupiteľstvo na svojom sneme v roku 1838 odmietlo povoliť stavbu železnice na modranských pozemkoch

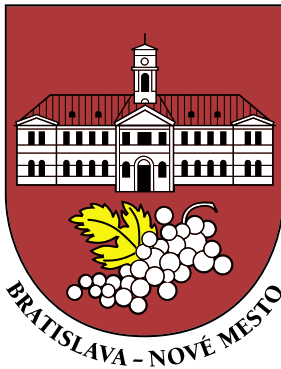

Osobné vlaky mali po dva vozne

Nákladné vlaky konskej železnice mali dva až päť vozňov, podľa hmotnosti a objemu práve prepravovaného nákladu

s takýmto odôvodnením: „Železnica je novodobý vynález rozsievajúci nemorálnosť a hriech...“ V roku 1839 si to mestskí páni rozmysleli, dokonca ponúkli 60 000 zlatých aj pozemky na výstavbu železnice, ale bolo už neskoro. Plány na výstavbu

Verbe našej mestskej časti je zobrazená okrem strapca hrozna výpravná budova prvej kónskej železnice na území vtedajšieho Uhorska.

boli zmenené. A tak sa stalo, že dovtedy úspešne sa rozrastajúce mestečko Modra sa stratilo v tieni svojho dovtedy nie veľmi prosperujúceho suseda Pezinka. Tomu železnica priniesla úžitok a rozkvet.

V roku začiatku prevádzky kónskej železnice sa ešte nejazdilo v noci, vo vagonoch nebol ani záchod, prípadnú telesnú potrebu si cestujúci museli vybaviť pri po byte v staniách, kde sa prepriahali kone.

Pohľad na výpravnú budovu z bývalého koľajiska

Zaujímavosťou je, že WC sa v železničných osobných vozňoch objavilo až okolo roku 1900. V rušňoch nie je dodnes.

Dostupné historické zdroje uvádzajú, že za prvé štyri mesiace fungovania pripravila kónská železnica 26 669 cestujúcich. Spoločnosť Bratislavsko-Trnavskej kónskej železnice bola súkromnou akciou spoločnosťou a najmä pre predražené cestovné fungovala len s ťažkosťami.

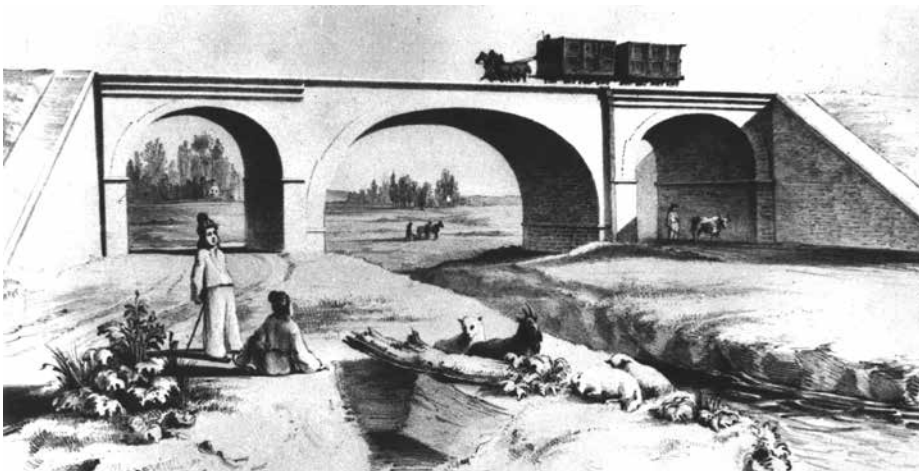
V roku 1871 ju kúpila viedenská zmenárnska banka, aby ju v nasledujúcom roku predala konzorciu kniežata Windischgrätza a grófa Breunera. Tí mali veľkolepý plán - postaviť modernú parostrojnú železnicu vedúcu Považím cez Piešťany, Trenčín až do Žiliny. Pri tom chceli využiť už existujúce teleso trate kónskej železnice do Trnavy, keďže bolo postavené tak dobre, že neboli potrebné veľké a drahé úpravy pre parostrojnú prevádzku.

Od 20. augusta roku 1848, teda len dva roky po začatí prevádzky kónskej železnice, mala Bratislava už omnoho modernejšie spojenie s Viedňou. Bola ním parostrojná železnica v rámci v tom čase budovanej Uhorskej centrálnej železnice. Viedla z Viedne cez Marchegg do Bratislavy a od roku 1863 pokračovala do Pešti. Vďaka tomu sa Bratislava stala zaujímavým železničným uzlom.

*Text a snímka Martin Entner
Reprodukcie snímok archív*

Železničného múzea ŽSR

*Zdroj informácií Ing. Kubáček a kol.:
Dejiny železníc na území Slovenska,
archív ŽM ŽSR*

Železničný viadukt pri Báhoni

NOVÉ RTG PRACOVISKO

Spoločnosť Radiológ, s.r.o., opäť prevádzkuje na Poliklinike Tehelná v Bratislavskom Novom Meste digitálne rádiologické pracovisko a sonografiu. Služby RTG pracoviska sú plne hradené poisťovcom Všeobecnej zdravotnej poisťovne a zdravotnej poisťovne Union. Nový digitálny RTG prístroj patrí k najmodernejším v Bratislave a spĺňa najprísnejšie technické kritériá.

RTG pacienti môžu prísť aj bez ob-

jednaní. Pacienti USG a sonografie sa môžu objednávať, prípadne informovať o vyšetreniach na emailovej adrese rtg@thclinic.sk alebo na tel. čísle 0948 844 844. Viac informácií nájdete na stránke www.rtgbratislava.sk

Adresa rádiologického pracoviska:
Poliklinika Tehelná
RTG pracovisko, 3. poschodie
Tehelná 26, Bratislava-Nové Mesto

Juraj Sarvaš: Žijem trochu schizofrenický život

Len nedávno oslávil okrúhle jubileum 90 rokov. V Dome kultúry na Kramároch však aj v tejto „nepoetickej“ dobe organizuje vychýrené a obľúbené poetické večery. O tom, čo preňho znamenajú a kde berie silu a motiváciu pracovať v takom vysokom veku, sme sa rozprávali s hercom, scenáristom, režisérom a dramatikom Jurajom Sarvašom.

V Dome kultúry na Kramároch ste za mnohé roky zorganizovali neuveriteľných 170 poetických večerov, pričom každý z nich bol premiérou. Utkveli vám niektoré v pamäti?

Výnimočným bol ten, ktorý sme venovali výročiu narodenia Sládkoviča. Účinkovali v ňom všetci moji žiaci. Nezabudnuteľné boli aj vianočné stretnutia, mali úžasné čaro. Vždy sa mi tam podarilo dostať Betlehemcov v krojoch, ktorí hrali a spievali. Do tejto slávnostnej atmosféry svietil krásne vyzdobený stromček a zneli koledy.

Vidím, že pre vás poetické večery znamenajú veľa...

Predovšetkým mám radosť, že vďaka nim môžeme propagovať

Ku desiatkam gratulantov sa pripojili aj členovia súboru Ludová hudba Hron

Z torty v tvare 90-ky, ktorú maistrovi venoval starosta Rudolf Kusý, sa ušlo všetkým hosťom

poéziu. A tým nemyslím žiadnu akademickú. Tá naša je vždy zosúladená so spevom či rozprávaním. Hviezdoslav je vraj nezrozumiteľný, lenže keď sme mali večer venovaný jemu, musel som ho „odkryť“ tak, aby publiku zrozumiteľný bol. No a keď sa vám to podarí, či už s ním, Sládkovičom alebo Hurbanom, vždy v nich nájdete kus skutočného života.

Oslávili ste 90 rokov a pri tejto príležitosti zorganizovali jubilejný 170. Poetický večer. Čím pre vás boli pozvaní hostia výnimoční?

Nedávno vyšla kniha, ktorú napísala moja bývalá žiačka Zuzka Budinská. Oslovila 50 ľudí, mojich lekárov, kolegov a priateľov, aby sa v nej oni vyjadrili o mne. Je pre mňa dojmavé, čo všetko si zo stretnutí so mnou odniesli a zapamätali. Pri všetkej skromnosti a pokore som sa vždy snažil zanechať na ľudí dobrý dojem. Od Hanušoviec na východe až po Modru na západe. Práve mnohí z týchto mojich priateľov boli aj pozvanými hosťami a nesmierne som si stretnutie s nimi, a vôbec ich prítomnosť, užil.

Aj po svojej deväťdesiatke zostávate mimoriadne aktívny. Kde beriete energiu a motiváciu stále pracovať?

Trpel som rozličnými chorobami a z mnohých neduhov ma dostali lekári. Vždy som sa však držal hesla „Pomôž si človeče, aj Pán Boh ti pomôže.“ V mojom živote hrajú významnú úlohu slovenské hory. Poskytujú toľko nádhery a úžasného pokoja. Žijem trochu schizofrenický život – časť v Bratislave a časť v Banskej Bystrici. Práve tam mám kúsok od bytu horu, do ktorej veľmi rád chodím. Opiem sa o strom, pozriem na nebesá a vždy verím, že tá sila z nej do najdôležitejších častí, môjho mozgu a nôh, ešte stále prúdi... (smiech).

Jubilejný 170. Poetický večer teda nebol posledným?

Rád by som poprosil nebesá, aby som ešte mohol pokračovať práve v tejto jedinej pracovnej činnosti. Verím preto, že posledný nebol!

Zhovárал sa Branislav Oprala

Snímky Jana Plevová, Martin Blaško

Letná Kuchajda patrila aj bežcom

Novomestský beh okolo Kuchajdy má za sebou úspešnú premiéru! Na štart trojice pretekov na 300 metrov, 1,5 a 4,5 kilometra, ktoré sa konali poslednú augustovú sobotu, sa prihlásili takmer dve stovky bežcov od najmenších až po tých najskúsenejších. Medzi nimi aj starosta Nového Mesta Rudolf Kusý. Víťazmi hlavného behu na 4,5 km (tri okruhy okolo Kuchajdy) sa stali medzi dámami Marcela Daneková a medzi páňmi Tomáš Belovič. Gratulujeme však všetkým, ktorí ste sa aktívne zúčastnili. Boli ste skvelí a už teraz sa na vás tešíme na ďalších podujatiach, ktoré pre vás chystáme!

Výsledkovú listinu behov na 4,5 km a 1,5 km nájdete na stránke: vysledky.vysledkovyservis.sk (bor)

INZERCIA

Vodoinštalatérsvo - oprava, montáž. 0904572977.

Stredisko kultúry opäť víta návštevníkov

Stredisko kultúry na Vajnorskej ulici po rozsiahlej rekonštrukcii otvorilo svoje brány. Ako prvé podujatie v obnovených priestoroch ponúklo divákovi bohatý program s množstvom známych umelcov.

Legendárne centrum bratislavskej kultúry funguje už od roku 1957, prežilo zmenu režimu a v roku 2017 oslávilo 60. výročie vzniku. Účinkovalo v ňom množstvo kapiel a významných hudobníkov, divadiel aj najvýraznejších hercov svojej doby. Poskytovalo priestor mladým umelcom, z ktorých sa neskôr stali hviezdy. V jeho priestoroch začínalo Radošinské naivné divadlo, ktoré v tom čase nikde inde v Bratislave nechceli prijať. Rovnako Bolek Polívka, keď ho vo vtedajšom Československu ešte takmer nikto nepoznal. Koncertovali tu Karel Kryl, Elán, Peter Nagy a mnohí ďalší...

Budova postupne starla a priestory už nevyhovovali požiadavkám na organizovanie moderných kultúrnych podujatí. Mestská časť spoločne s vedením SK Vajnorská a v spolupráci so súkromným investorom pristúpili pred dvoma rokmi k veľkej rekonštrukcii. Tá zahŕňala úpravu vonkaj-

novomestské divadlo,“ prezradila riaditeľka stánku kultúry Mária Priečinská.

V úvode dvojhodinového programu si viac než 150 návštevníkov a pozvaných hostí užilo energickú bubnovú show s rytmiami zo západnej Afriky v zoskupení šiestich bubeníkov súboru Jamadan a dynamické vystúpenie tanečnej skupiny The Pastels pod vedením choreografa Miňa Kereša. Návštevníkov roztľieskal herec a spe-

priestor pre živú kultúru, vyjadril v závere večera Roman Pomajbo „To, čo sa tu dnes večer udialo, je naozaj zázrak. V situácii, keď v spoločnosti vládne stres a strach, môžeme ľuďom opäť poskytovať hudbu, humor, krásne príbehy. Možnosť stretávať sa, oddýchnuť si a prísť na iné myšlienky“.

Na slávnostné otvorenie strediska kultúry nadviazali ďalšie sprievodné podujatia. 10. septembra to bola Ladies Comedy pod taktovkou Dagmar „Didiány“ Dianovej a Lujzy Garajovej-Schramkovej. Ich dvojhodinový program doplnili dve hosťujúce dámy, komička Simona Salátová a aktuálna SuperStar Barbora Piešová. V sobotu 11.

vák Juraj Bača i fakírka a žonglérka Kristína Gypešová. Najmladšiu generáciu umelcov reprezentovala speváčka, skladateľka a multiinstrumentalistka Tamara Kramar. Večerom sprevádzali nielen výborní herci, ale v tomto prípade predovšetkým moderátori Bibiana Ondrejková a Roman Pomajbo. Vydareným finále a zlatým klincom programu bolo vystúpenie stálice slovenskej i českej hudobnej scény Petra Nagya. Nezaprel svoj povestný zmysel pre humor a medzi najznámejšími hitmi vtipne komunikoval s obecnstvom. Na otvorenie nebol pozvaný náhodou: „Odohrali sme tu snáď sto koncertov a zažívali úžasnú atmosféru. Dúfam, že tento kulturák zostane živý, pretože ho ľudia majú naozaj radi. Verím, že sa sem v budúcnosti vrátim.“

Umelci majú za sebou neľahké obdobie, keď na dlhé mesiace stratili priamy kontakt so svojím publikom. Radosť z toho, že sa aj v takejto situácii podarilo obnoviť

septembra patrila veľká sála deťom, ktoré prišli rozveseliť Funny a kamaráti. Špeciálny štvordňový program pri príležitosti otvorenia SK Vajnorská uzavrel v nedeľu 12. septembra muzikálový hit Alžbeta Bábthory – Legenda sa vracia! V originálnom spojení starodávneho príbehu, suggestívnej pôvodnej hudby a podmanivého slovenského folklóru sa okrem iných predstavili Marek Majeský, Katarína Ivanková, Adela Mojžišová, Tomáš Palonder, Gregor Hološka a Juraj Bača.

Branislav Oprala
Snímky Martin Driensky

šieho i vnútorného vstupného priestoru, recepcie, šatne, baru či toaliet. Výrazne vyznovená je aj hlavná sála, kde je aplikovaný decentný náter a pribudli nové akustické závesy. Hlavný vchod je plne bezbariérový, stredisko disponuje tiež toaletou pre imobilných a prebaľovacím pultom pre deti. Aktuálny program si budú môcť návštevníci pozrieť vo vstupných priestoroch na niekoľkých LCD obrazovkách.

Slávnostné „znovuotvorenie“ sa uskutočnilo v symbolickom termíne, 9. 9. o 19. h. „Chceme nadviazať na popularitu nášho strediska, opäť organizovať tradičné podujatia, koncerty, divadlá či muzikály. Zároveň však pritiahnúť aj mladšie publikum a umelcov, ktorým dnes vieme poskytnúť atraktívnejší program a priestory. Plánujeme založiť tiež vlastné

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA-NOVÉ MESTO

VAJNORSKÁ 21

tel.: 02/44 37 37 60

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk

nájdete nás aj na FB: <https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

Stredisko kultúry je povinné riadiť sa aktuálnymi pandemickými opatreniami MZ SR. Uvedené kurzy či podujatia môžu byť preto kedykoľvek prerušené. Prosíme vás, aby ste sa o aktuálnej dostupnosti jednotlivých akcií vopred informovali na uvedených tel. číslach alebo e-mailových adresách.

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

20.10., streda, o 19. h

Ženy, čo hýbu Bratislavou

14.10., štvrtok, o 17. h

Deň úcty k starším – pre všetkých seniorov

HUDOBNO-TANEČNÉ PROGRAMY

Tradičné, a predsa vždy nové **hudobno-tanečné programy ČAJE O PIATEJ** v sobotu od 17. h. Živá hudba 60. – 90. rokov.

10. 10., sobota, od 17. do 21. h – HS Charlie Band

23. 10., sobota, od 17. do 21. h – M-Club

KURZY

Každý pondelok a štvrtok, od 17. do 20. h

Kurz keramiky

Každý utorok o 17. h

Kurz výtvarných techník

KLUBOVÉ STRETNUTIA

7.10. od 16. do 18. h

Patchwork klub

26.10. od 17. do 19. h

Klub včelárov Slovenska

21.10. od 16. do 18. h

Klub priateľov opery

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

9.10., nedeľa, od 8. do 12. h

Medzinárodné výmenné stretnutia zberateľov mincí, medailí, odznakov, starých pohľadníc, telefónnych kariet, kníh, gramoplatní, plagátov, filatelie, pivných podložiek, vyznamenaní, etikiet, plagátov...

DOM KULTÚRY KRAMÁRE, STROMOVÁ 18

tel.: 02/54 77 11 48, +421 903 744 599

manager@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk

Sledujte nás aj na Youtube: Stredisko kultúry Bratislava-Nové Mesto

PODUJATIA PRE DETI

3.10., nedeľa, o 10. h

Divadlo na hojdačke - Kolobeh vody

HUDOBNO-TANEČNÉ PROGRAMY

3. 10., sobota, od 17. do 21. h – HS Šubinovci

Tradičné, a predsa vždy nové **hudobno-tanečné programy ČAJE O PIATEJ** v sobotu od 17. h. Živá hudba 60. – 90. rokov.

22.10., piatok, od 19. h

Bulík, Frešo, Kačic – inštrumentálne trio

KURZY

Každý štvrtok od 17.15 do 19.15 h

Pilates

Každý utorok od 18. do 19.30 h

Joga – zdravá chrbtica

Kurz spevu pre deti, dospelých a seniorov

Pre viac informácií volajte na tel. č. 0904 239 156.

KLUBOVÉ PODUJATIA

6. a 20. 10. od 16.30 do 18.30 h

Klub Venuša, stretnutie Ligy proti rakovine

16. a 17.10. od 9. do 14. h

Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov

ONE MAN SHOW
Ocko
autor B. H. Thorsson
režia E. Kudláč
ROMAN POMAJBO
www.skowocko.sk
12€
Stredisko kultúry Bratislava - Nové Mesto
VAJNORSKÁ 21
15. 10. 2021, 19. h

Ženy

čo hýbu Bratislavou

Cyklus diskusií – príbehy súčasných žien ktoré nás inšpirujú

20.10. Stredisko kultúry BNM
19. h Vajnorská 21

HOSTIA:

Katarína Nádaská
etnologička, historička,
religionistka a spisovateľka

Dagmar Pupalová
zakladateľka Občianskeho
zdrúženia Pupalky

Juraj Ferko
inštruktorka výcviku psov,
zakladateľ DOGGIE

Peter Bažik
spevák, skladateľ,
multiinštrumentalista

Renáta Ďurišová

Bulík, Frešo, Kačic

KONCERT

inštrumentálneho tria,
hrajúceho pôvodnú
hudbu v štýle

Peter Bulík - elektrická gitara
Fedor Frešo ml. - basá
Jakub Kačic - bicie

FUSION JAZZ ROCK

STREDISKO KULTÚRY VAJNORSKÁ 21

22.10.
piatok 19. h

Kolobeh vody

3.10. 2021 o 10. h
DK Kramáre Stromová 18, Bratislava

Autorské bábkové predstavenie s pesničkami o kvapke vody, ktorá putuje svetom a pomáha všetkým živým tvorom. Zamerané na spoznanie kolobehu vody na Zemi s prvkami environmentálnej výchovy aj s heslom "nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa".

DIVADLO
NA
HOJDAČKE